Demokratianalysen 2022

INDHOLD

- 01 Rapportens hovedkonklusioner
- 02 Unges politiske deltagelse og dagsorden
 - 02.1 Politisk deltagelse
 - 02.2 Demokratisk selvtillid
 - 02.3 Politiske dagsordener
 - 02.4 Holdning til klimaforandringer og grøn omstilling
- 03 Unges tillid til demokratiske institutioner
- O4 Betydningen af foreningsmedlemskab for tillid og politisk deltagelse
- 05 De unges digitale liv
 - 05.1 Holdning til debatten online
 - 05.2 Digital adfærd

FORORD

Kære læser

Vi lever i en verden, hvor der et stigende behov for dialog og demokrati. Derfor mener vi i DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, at det er vigtigt at undersøge og blive klogere på vores demokratis tilstand i Danmark.

Demokratianalysen har de seneste 11 år givet et indblik ind i unges demokratiske liv. Der er som altid positive udviklinger at spore blandt unge, men vi ser også negative tendenser for ungdommen og demokratiet.

I DUF håber vi, at resultaterne vil give anledning til dialog, refleksion og handling, så vi sammen kan styrke vores fælles demokrati.

God læselyst. Christine Ravn Lund, forkvinde for DUF

RAPPORTENS HOVEDKONKLUSIONER

Unges politiske deltagelse er på niveau med de øvrige danskeres

De fleste unge har deltaget i minimum én politisk aktivitet det seneste år og kun 18 % har ikke deltaget politisk. For resten af befolkningen er det 19 %.

Halvdelen af unge har lav demokratisk selvtillid

Den demokratiske selvtillid er lavest blandt unge, der har eller er igang med en erhvervsuddannelse, hvor 74% har meget lav eller lav demokratisk selvtillid.

Foreningsmedlemskab øger tillid, deltagelse og demokratisk selvtillid

Tillid til demokratiske institutioner, deltagelse i politiske aktiviteter samt demokratisk selvtillid er højere blandt foreningsmedlemmer end hos unge, der aldrig har været medlem af en forening.

Unges tillid til demokratiske institutioner er høj – tilliden til Tech-koncerner lav

Unges tillid til demokratiske institutioner er generelt. Tilliden er størst til domstolene og demokratiet - og lavest til Techkoncerner og medier.

Klimaforandringerne bekymrer de unge

Klima og grøn energi ligger klart øverst på de unges politiske agenda (42 %). Tæt på 2 ud af 3 unge er bekymret for klimaforandringerne.

Mange unge går op i at kunne stemme på en ung kandidat

Hele 44% af de unge prioriterer at stemme på en kandidat under 30 år. Blandt resten af befolkningen er andelen kun 19%.

Unge mener, online debatten er for ekstrem – dog er unge mere optimistiske end øvrige danskere

Generelt er unge kritiske over for onlinedebatten. 1 ud af 3 unge oplever dog, at debatten online har givet dem bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med.

Unges trivsel er vigtigt som aldrig før for de unge

1 ud af 4 (24%) unge ser unges trivsel som et af de vigtigste politiske emner. Det er 9%-point mere end sidste år og 15%-point mere end seneste folketingsår i 2019.

UNGES POLITISKE DELTAGELSE OG DAGSORDEN

POLITISK DELTAGELSE

De fleste unge deltager politisk i samfundet – men en femtedel er slet ikke med

Størstedelen af de unge har minimum deltaget i én politisk aktivitet i løbet af det sidste år. Alligevel svarer 18% af de 16-25-årige, at de overhovedet ikke har deltaget i en politisk aktivitet det seneste år.

Unge deltager oftere i mere tidskrævende politiske aktiviteter end øvrige danskere

Eksempelvis har unge i højere grad deltaget i demonstrationer (10%) og politiske arrangementer (13%) end den øvrige del af befolkningen (hvor dette gælder hhv. 3% og 7%).

Mere end hver fjerde er super politisk aktive

21% af de unge kan defineres som super politisk aktive. Udover at deltage i mange forskellige politiske aktiviteter, så har de super aktive unge også deltaget i særligt tidskrævende aktiviteter - såsom kontaktet en politiker direkte.

Følelsen af ikke at være god nok hindrer unges politiske deltagelse

De to mest udbredte årsager til, at unge ikke involverer sig mere i politik og samfundsforhold bunder i en oplevelse af ikke at føle sig god nok.

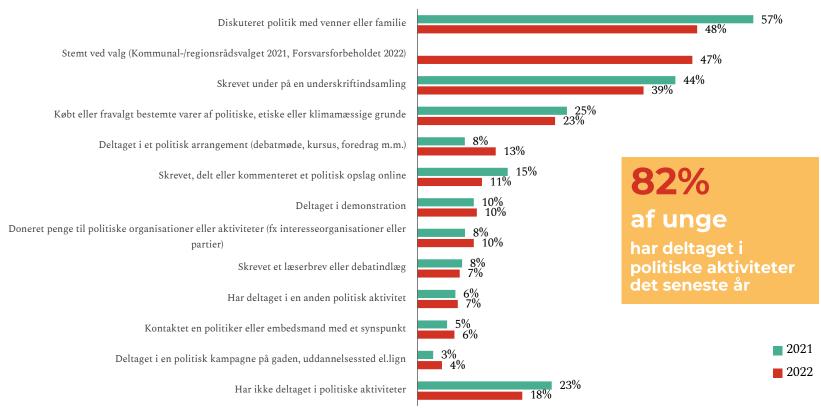

Mere end fire ud af fem unge har deltaget i en politisk aktivitet inden for de seneste 12 måneder – flest har diskuteret politik og stemt ved et valg

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N: 16-25 år = 653

Langt størstedelen af unge har deltaget i en politisk aktivitet inden for de seneste 12 måneder (82%). I 2021 gjaldt dette 77%.

De mest hyppige deltagelsesformer er politiske diskussioner (48%), valgdeltagelse (47%) og underskriftsindsamlinger (39%). Med undtagelse af valgdeltagelse, der ikke indgik i 2021, er disse dog faldet en smule siden 2021. Derimod har flere deltaget i et politisk arrangement (13%) sammenlignet med 2021 (8%).

Den mindst udbredte form for politisk deltagelse er politiske kampagner på gaden, uddannelsessted eller lign. (4%). Dertil angiver kun 6% at have kontaktet en politiker eller embedsmand.

Kun 47% af de unge har stemt ved et valg. En væsentlig del af forklaringen hertil ligger dog i, at en del af den unge målgruppe endnu ikke har været stemmeberettiget til et valg. Kigger man alene på de 18-25-årige, angiver 58% at have stemt.

Svarkategorien "Stemt ved valg (Kommunal-/regionsrådsvalget 2021, Forsvarsforbeholdet 2022)" indgik ikke i spørgeskemaet i 2021

Selvom 4 ud af 5 unge kan defineres som aktive ud fra deres deltagelse i politiske aktiviteter, er næsten hver femte slet ikke politisk aktiv

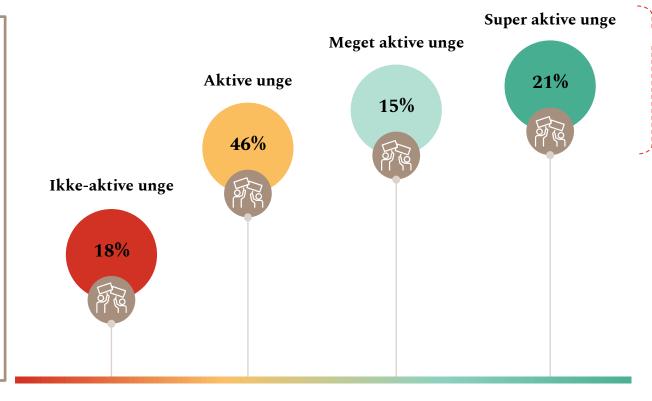
Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N: 16-25 år = 653

Definition af aktivitetsniveau

- 1) De ikke-aktive: Har ikke deltaget i politiske aktiviteter.
- 2) De aktive: Har fx diskuteret politik, handlet som kritisk forbruger eller stemt ved et valg.
- 3) De meget aktive: Deltaget i en politisk kampagne på gaden, uddannelsessted eller lign.
- 4) De super aktive: Har fx kontaktet en politiker/embedsmand eller deltaget i en demonstration.

Se metodeafsnit for fuld definition

21%

af unge

kan defineres som super politisk aktive

Fordeles unge ud fra deres politiske aktivitetsniveau er det 15% af de unge, der kan defineres som meget aktive, mens 21% af unge kan defineres som super aktive.

Det vil altså sige, at de fx har deltaget i et politisk arrangement eller deltaget i en politisk kampagne. Tæt på halvdelen af unge er i kategorien aktive (46%).

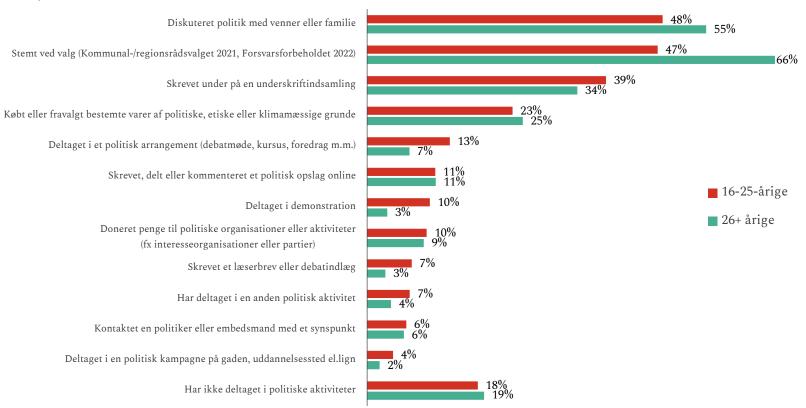

Flere unge har deltaget i demonstrationer og politiske arrangementer end den øvrige del af befolkningen

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

Unge har i højere grad deltaget i demonstrationer (10%) og politiske arrangementer (13%) end den øvrige del af befolkningen, hvor dette gælder hhv. 3% og 7%.

Omvendt har de unge i mindre grad diskuteret politik med venner og familie (48%) end den øvrige del af befolkningen (55%).

Dertil har færre unge (47%) stemt ved et valg end den øvrige del af befolkning (66%). Dette hænger dog sammen med, at en del af den unge målgruppe endnu ikke har været stemmeberettiget til et valg. Kigger man alene på de 18-25-årige, angiver 58% at have stemt.

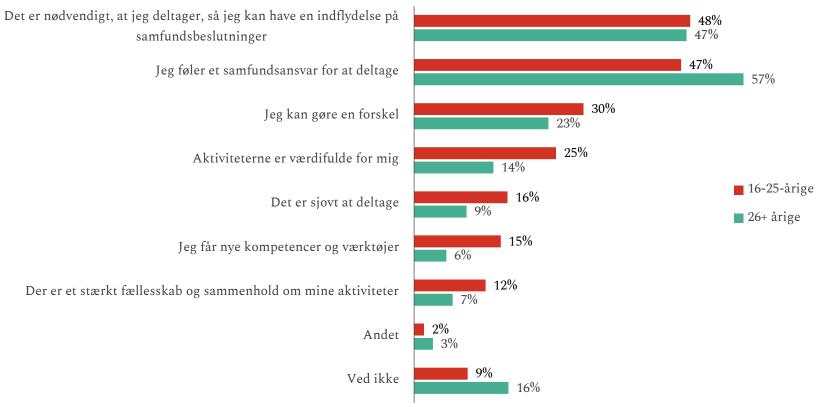

Flest unge deltager i en politisk aktivitet for at få indflydelse, og fordi de føler et samfundsansvar – deltagelse giver dog også et individuelt udbytte

Hvad er de vigtigste årsager til, at du deltager i politiske aktiviteter?

N: 16-25 år = 537, 26+ år = 976

Den politiske deltagelse er oftest motiveret af kollektivt ansvar snarere end behov for individuel realisering. De to mest udbredte årsager til at deltage i politiske aktiviteter er således, på tværs af alder, at få indflydelse på samfundsbeslutninger (48%) og at føle et samfundsansvar for at deltage (47%).

Selvom flest fremhæver kollektive grunde til at deltage politisk, oplever flere unge også, at de personligt får noget ud af deltage i politiske aktiviteter.

Unge angiver i højere grad end den øvrige del af befolkningen fx at have deltaget, fordi aktiviteterne er værdifulde for dem, fordi det er sjovt at deltage, at de kan gøre en forskel, der er et stærkt fællesskab og sammenhold om mine aktiviteter samt at de får nye kompetencer og værktøjer. Omvendt angiver en større andel fra den øvrige del af befolkningen, at det skyldes, at de føler et samfundsansvar end de 16-25 årige.

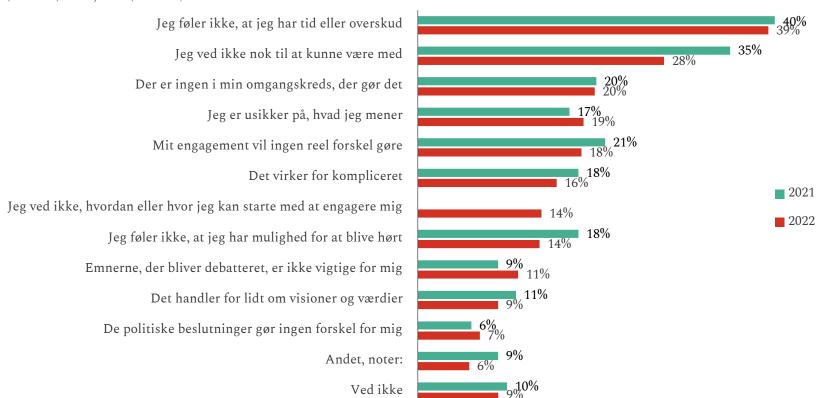

For unge handler manglende deltagelse ofte om en oplevelse af egne begrænsninger såsom mangel på viden, tid og overskud til at involvere sig

Hvad er de tre vigtigste årsager til, at du ikke involverer dig mere i politik og samfundsforhold?

N: 2022 (16-25 år) = 653, 2021 (16-25 år) = 560

Ligesom 2021 er de to mest udbredte årsager blandt unge til ikke at involvere sig mere i politik og samfundsforhold en følelse af mangle tid og overskud (39 %) og ikke at vide nok til at kunne være med (28 %). Begge er dog faldet siden 2021.

Årsagerne peger således i højere grad indad mod de unge selv, end det handler om indholdet af politik og samfundsforhold. Kun 16% angiver, at det er for kompliceret og 11% mener, at emnerne, der bliver debatteret, ikke er vigtige.

Dertil angiver 20%, at de ikke involverer sig, fordi der ikke er nogen i deres omgangskreds, der gør det. Dette gælder kun 11% af den øvrige del af befolkningen.

DEMOKRATISK SELVTILLID

Mange unge kæmper med lav demokratisk selvtillid

Halvdelen af de unge har lav demokratisk selvtillid. Konkret har 21% af de unge lav demokratisk selvtillid, mens 29% har meget lav demokratisk selvtillid.

En stor del føler således ikke, at de har noget at byde ind med i politiske diskussioner, at de nemt kan forstå politiske spørgsmål eller at de har politiske holdninger, som er værd at lytte til.

Unge fra erhvervsskoler har lavest demokratisk selvtillid

Problemet med lav politisk selvtillid er særligt udbredt blandt unge, der har eller er i gang med at tage en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt de erhvervsuddannede unge har 3 ud af 4 lav demokratisk selvtillid - 40% har meget lav demokratisk selvtillid, mens 34% har lav demokratisk selvtillid.

De unge med erhvervsfaglige uddannelser føler sig særligt udfordret i politiske diskussioner med andre samt har svært ved at forstå politiske sager og spørgsmål.

Størstedelen af unge har en holdning til, i hvilken retning Danmark og verden skal udvikle sig – færre føler, at deres holdning er værd at lytte til

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

N: 16-25 år = 653

Jeg har en holdning til, i hvilken retning Danmark og verden skal udvikle sig

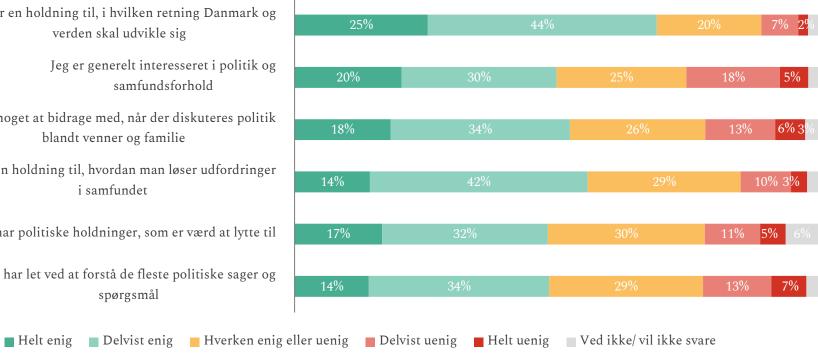
> Jeg er generelt interesseret i politik og samfundsforhold

Jeg har noget at bidrage med, når der diskuteres politik blandt venner og familie

Jeg har en holdning til, hvordan man løser udfordringer i samfundet

Jeg har politiske holdninger, som er værd at lytte til

Jeg har let ved at forstå de fleste politiske sager og spørgsmål

Knap 7 ud af 10 unge (69 %) er helt eller delvist enige i, at de har en holdning til, i hvilken retning Danmark og verden skal udvikle sig. Ligeledes mener 56%, at de har en holdning til, hvordan man løser udfordringer i samfundet.

Dog er færre unge sikker på, at denne holdning er relevant: Kun hver anden unge (48%) mener, at deres holdninger er værd at lytte til.

Hver femte unge (20%) angiver, at de er helt eller delvist uenige i, at de let kan forstå de fleste politiske sager og spørgsmål.

Næsten en tredjedel af unge har meget lav demokratisk selvtillid – de oplever fx kun i mindre grad at kunne forstå politik, og at de har værdifulde politiske holdninger

Demokratisk selvtillid blandt unge

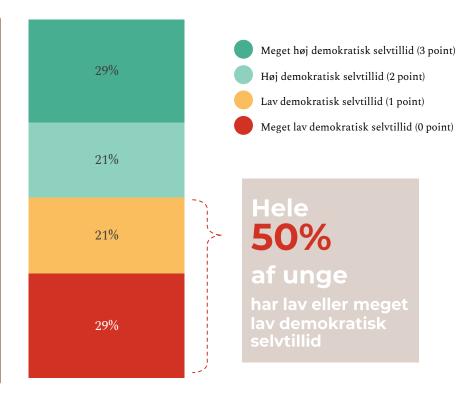
N: 16-25 år = 653

Definition af demokratisk selvtillid

Demokratisk selvtillid defineres som, at man er *helt* eller *delvist enig* i minimum to af nedenstående udsagn:

- Jeg har noget at bidrage med, når der diskuteres politik blandt venner og familie
- 2) Jeg har politiske holdninger, som er værd at lytte til
- Jeg har let ved at forstå de fleste politiske sager og spørgsmål

For hvert udsagn en respondent erklærer sig enig tildeles ét point. En ung, som erklærer sig enig i 2 udsagn har således høj demokratisk selvtillid, mens en som ikke erklærer sig enig i nogen udsagn har meget lav demokratisk selvtillid.

Næsten hver tredje unge har meget lav demokratisk selvtillid.

Demokratisk selvtillid dækker over, at man oplever at have let ved at forstå politiske sager og spørgsmål, at man har politiske holdninger, som er værd at lytte til og/eller at man har noget at bidrage med i politiske diskussioner. Vi definerer lav demokratisk selvtillid som, at man har erklæret sig *uenig* i de to udsagn, og har en oplevelse af, at man ikke kan forstå politik og ikke har værdifulde politiske holdninger.

Samlet har halvdelen af unge lav eller meget lav demokratisk selvtillid. Unge med lav demokratisk selvtillid deltager sjældnere i politiske aktiviteter, og er eller har i mindre grad været medlem af en forening.

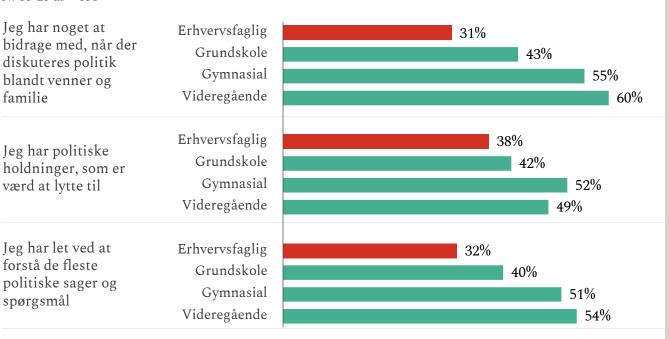

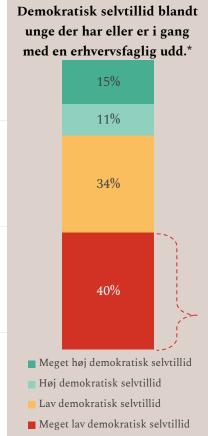

Den demokratiske selvtillid er særligt lav blandt unge, der har eller er i gang med en erhvervsfaglige uddannelse, hvor mere end 2 ud af 5 unge har meget lav demokratisk selvtillid

Andel af unge, der svarer helt eller delvist enig i udsagn om deres demokratiske selvtillid fordelt på uddannelse

N: 16-25 år = 653

Den demokratiske selvtillid er særligt lav blandt de unge, der har eller er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse. Her har hele har 40% meget lav demokratisk selvtillid, mens det fx kun er tilfældet for mellem 26 og 29 % af unge med andre uddannelser. Samlet har 74% af de unge med erhvervsuddannelse lav demokratisk selvtillid.

De unge med eller på erhvervsfaglige uddannelser føler sig særligt udfordret i politiske diskussioner med andre samt med at forstår politiske sager og spørgsmål.

40% af unge med eller på erhversuddannelser
har meget lav demokratisk selvtillid

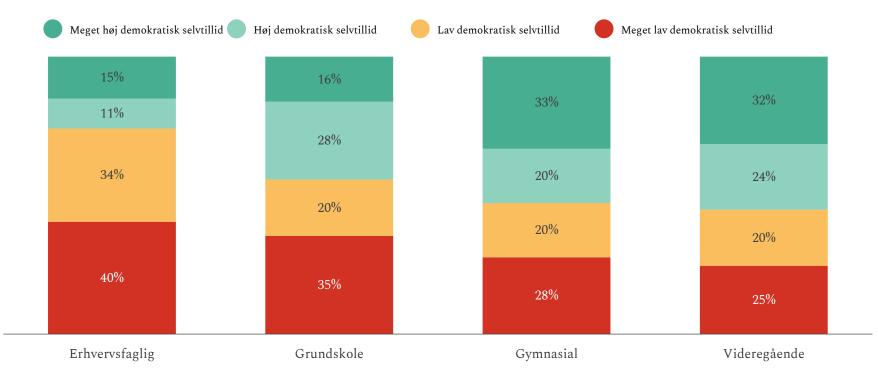

*Uddannelse er kategoriseret ud fra om respondenten har eller er i gang med at gennemføre den pågældende uddannelse som sin højest gennemførte uddannelse

På tværs af uddannelsesniveau er der problemer med den demokratiske selvtillid blandt unge – Problemet er dog særligt stort blandt dem, som har gennemført eller som er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse

Demokratisk selvtillid blandt unge fordelt på uddannelse

N: 16-25 år = 653

Ser vi på unges demokratiske selvtillid fordelt på forskellige uddannelsesniveauer, er det særligt de der har eller er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse (74%), der har lav eller meget lav demokratisk selvtillid blandt de unge i alderen 16-25 år.

Det er unge med en gymnasial (53%) eller videregående (56%) uddannelse, der har højest demokratisk selvtillid blandt unge.

Unge med gymnasial eller videregående uddannelse føler i højere grad end unge med erhvervsfaglige uddannelser, at de er i stand til at diskutere politik med venner og familie. Samt at de kan forstå politiske sager og spørgsmål

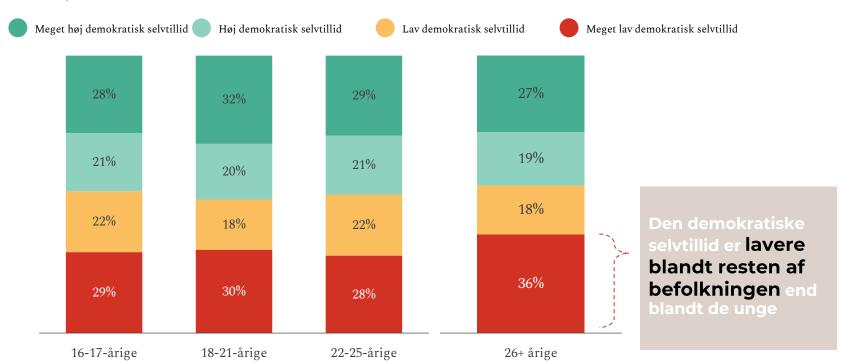

De 18-21 årige har højest demokratisk selvtillid, men de unge har generelt lidt højere demokratisk selvtillid sammenlignet med resten af befolkningen

Demokratisk selvtillid blandt unge sammenlignet med resten af befolkningen

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

Ser vi på unges demokratiske selvtillid fordelt på forskellige aldersgrupper, er det særligt de 18-21 årige, der har meget høj demokratisk selvtillid, mens de 16-17 årige er den aldersgruppe der har lavest demokratisk selvtillid blandt de unge. Dette kan hænge sammen med, at de 16-17 årige endnu ikke har stemmeret.

Sammenlignes de unge til gengæld med resten af befolkningen, er den demokratiske selvtillid blandt de 26+ årige markant lavere end de unges på tværs af alle aldersgrupper. De 26+ årige har samtidig også en lavere høj og meget høj demokratisk selvtillid end de unge.

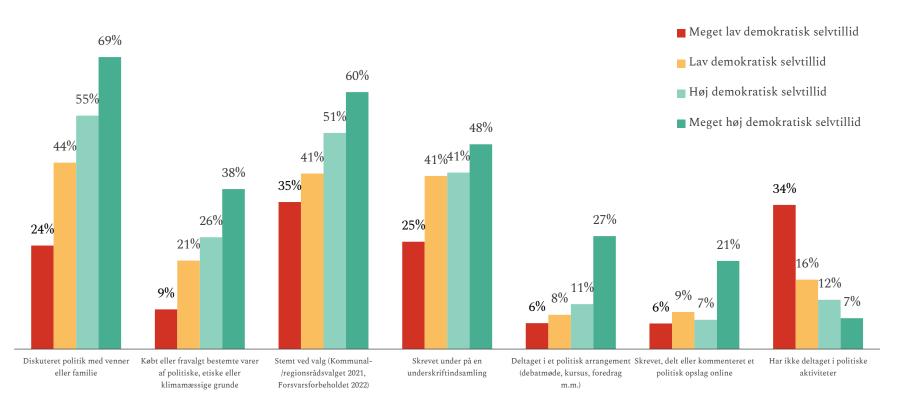

Unges politiske aktivitetsniveau er større blandt de unge med demokratisk selvtillid

Hvilke af nedenstående politiske aktiviteter har du inden for de seneste 12 måneder deltaget i?

N: 16-25 år = 653

Der er en stor sammenhæng med demokratisk selvtillid og unges politiske aktivitetsniveau.

Hele 34% af unge med meget lav demokratisk selvtillid har ikke deltaget i en politisk aktivitet inden for de seneste 12 måneder, mens dette kun er tilfældet for 7% af unge med meget høj demokratisk selvtillid.

Samtidig har kun 24 % af unge, der har meget lav demokratisk selvtillid fx diskuteret politik med venner og familie, mens dette gælder for hele 69% af unge med meget høj demokratisk selvtillid.

POLITISKE DAGSORDENER

Klima og grøn energi er klart politisk topprioritet for unge

Klima og grøn energi ligger klart øverst på unges politiske agenda: Næsten halvdelen (42 %) af unge markerer klima og grøn energi som et af de vigtigste område for politikerne at tage sig af.

En langt større andel af unge markerer klima som et vigtigt politisk emne end tilfældet er i den øvrige del af befolkningen. Blandt danskere over 25 år markerer kun omkring 1 ud af 3 klima og grøn energi som et højt prioriteret politisk område.

Unges trivsel er vigtigt som aldrig før på de unges dagsorden

De unges trivsel står højt på de unges politiske dagsorden. 24% af unge vælger unges trivsel som en af de vigtigste områder for politikerne at tage sig af politisk. Det er en stigning på mere end 9%-point fra sidste år.

Sammenlignet med seneste folketingsår i 2019 er stigningen endnu større, hvor unges trivsel kun blev valgt af 9%.

Unge prioriterer en ung kandidat, når de skal stemme

44% af unge prioriterer at vælge en kandidat under 30 år, når de skal stemme til eksempelvis folketingsvalg dette gælder til sammenligning kun 19% af den øvrige del af befolkningen.

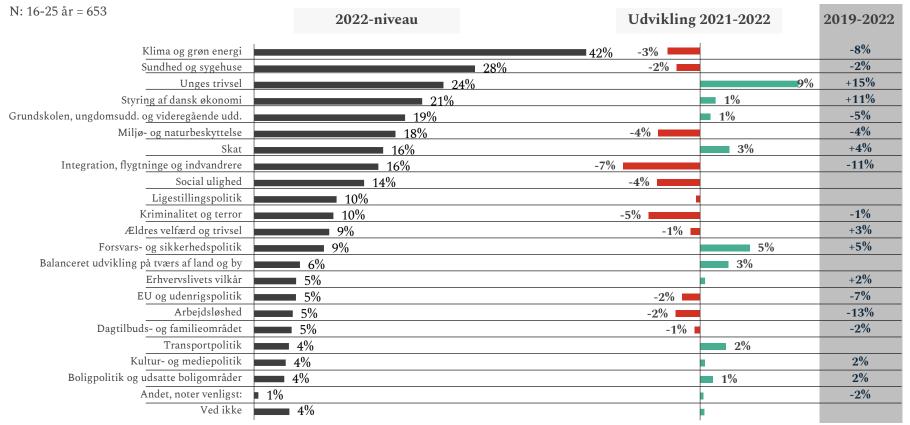
Kun 23% af unge angiver, at de slet ikke prioriterer, at kandidaten er ung. Dette er markant højere for den øvrige del af befolkningen, hvor knap halvdelen angiver, at en ung kandidat slet ikke er en prioritet for dem, når de skal stemme.

Klima og grøn energi er forsat topprioritet – unges trivsel er rykket markant op, mens integration, flygtninge og indvandrere er rykket ned

Hvilke af følgende landspolitiske områder er det efter din opfattelse vigtigst, at politikerne tager sig af? (Angiv op til tre muligheder)

Klima og grøn energi er forsat en klar topprioritet på unges politiske dagsorden. Fire ud af ti (42%), angiver dette som det vigtigste område for politikerne at tage sig af.

Unges trivsel er samtidig vigtigere end nogensinde før, og prioriteres af næsten hver fjerde unge (24%). I 2021 gjaldt det 15% og udviklingen er endnu større, hvis man sammenligner med 2019 (+15%-point).

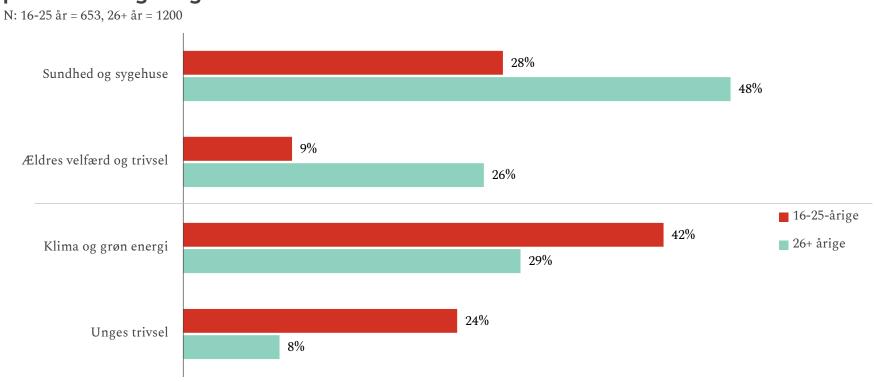
Sundhed og sygehuse er stadig vigtigt for 28 %, men området er faldet lidt siden sidste valgår i 2019 (-2%-point).

Emnet forsvarspolitik har også rykket sig opad på listen siden 2021. I 2022 angiver 9% dette emne som værende vigtigt, hvilket er en stigning på 5%-point.

Omvendt er integration, flygtninge og indvandrere mindre prioriteret i 2022 (16%) sammenlignet med 2021 (23%) og endnu mindre, sammenlignet med 2019 (26%). Også kriminalitet og terror (10%) er faldet sammenlignet med 2021 (15%).

Forskellen mellem de unge og resten af befolkningens prioritering er størst på områderne ældres velfærd og trivsel, unges trivsel, sundhed og sygehuse samt klima og grøn energi

Hvilke af følgende landspolitiske områder er det efter din opfattelse vigtigst, at politikerne tager sig af?

En langt større andel af unge markerer klima og grøn energi som et vigtigt politisk emne, end tilfældet er i den øvrige befolkning. Blandt danskere over 25 år markerer 29 % klima og grøn energi som et vigtigt emne for politikerne at tage sig af. Det er 13 %-point færre end blandt unge, hvor 4 ud af 10 mener, det er det vigtigste.

Dernæst markerer tre gange så mange 16-25-årige, som øvrige danskere, at unges trivsel er vigtig for politikerne at tage sig af.

Omvendt ligger sundhed og sygehuse øverst på dagsordenen for danskere over 25 år (48 %), mens det ligger på en andenplads for de unge mellem 16 og 25 år (28 %). Dertil synes langt flere ældre (26 %) end unge (9 %), at ældres velfærd og trivsel er vigtig at tage sig af

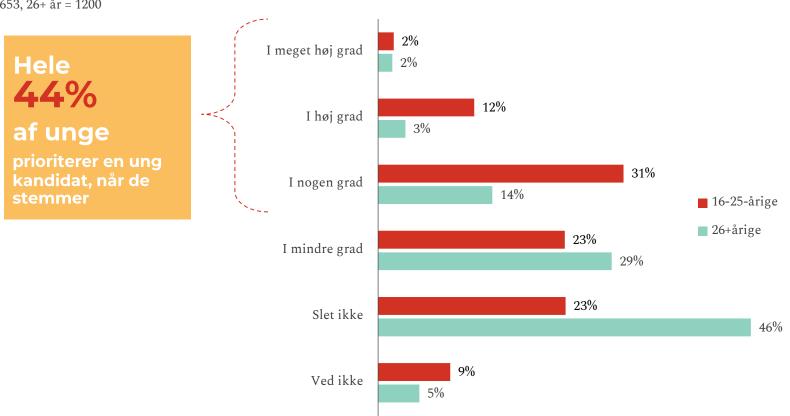

Kandidatens alder har betydning for mange unge, når de går i stemmeboksen sammenlignet med befolkningen

I hvilken grad er det en prioritet for dig, at en kandidat er ung (under 30 år), når du skal vælge hvilken kandidat, som du vil stemme på?¹

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

44% af unge prioriterer en ung kandidat i *nogen*, *høj* eller *meget høj grad*, når de skal stemme til eksempelvis folketingsvalg - dette gælder til sammenligning kun 19% af den øvrige del af befolkningen.

Kun 23% af unge angiver, at de *slet ikke* prioriterer, at kandidaten er ung. Dette er markant højere for den øvrige del af befolkningen, hvor knap halvdelen angiver, at en ung kandidat slet ikke er en prioritet for dem, når de skal stemme (46%).

(1) Fuld spørgsmålsformulering: Vi vil gerne spørge dig til, hvorvidt en politisk kandidats alder spiller en rolle, når du skal vælge, hvem du vil stemme på fx til valg til Folketinget, byråd el.lign. Du bedes også svare, selvom du ikke har stemmeret. I hvilken grad er det en prioritet for dig, at en kandidat er ung (under 30 år), når du skal vælge hvilken kandidat, som du vil stemme på?

HOLDNING TIL KLIMAFORANDRINGER OG GRØN OMSTILLING

Knap 6 ud af 10 unge er bekymrede for konsekvenserne af klimaforandringer

57% af unge er bekymret for, at klimaforandringerne vil få skadelige konsekvenser for dem i deres levetid. dette er højere end den øvrige del af befolkningen, hvor dette gælder 47%.

Omvendt mener færre unge (56%), at de med egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling end den øvrige del af befolkningen (64%). Unge tror i højere grad på, at den grønne omstilling skal sikres fra politisk side.

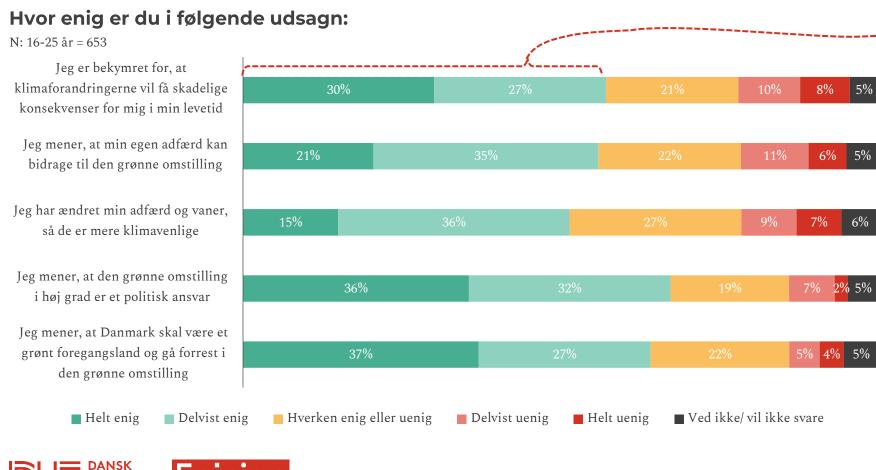
Hver anden ung har ændret deres adfærd til at være mere klimavenlig

51% af unge angiver at have ændret vaner og adfærd, så de er mere klimavenlige. Opdeler man unge i tre aldersgrupper, er dette en smule højere blandt de 22-25årige (55%) end de 18-21-årige (48%) de 16-17-årge (49%).

Den større adfærdsændring blandt den ældste ungegruppe kan hænge sammen med, at mange først flytter hjemmefra i start 20'erne, hvormed mange forbrugsbeslutninger først træffes af den unge selv herefter.

Knap 6 ud af 10 unge er bekymret for, at klimaforandringerne vil få skadelige konsekvenser for dem i deres levetid

De unge er mere bekymrede for klimaforandringer end den øvrige del af befolkning

57% af unge er bekymret for, at klimaforandringerne vil få skadelige konsekvenser for dem i deres levetid, dette er højere end den øvrige del af befolkningen, hvor dette gælder 47%.

Omvendt mener færre unge (56%), at de med egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling end den øvrige del af befolkningen, hvor dette gælder 64%.

Unge tror dog i højere grad på, at den grønne omstilling skal sikres fra politisk side (67%) end den øvrige del af befolkningen (60%).

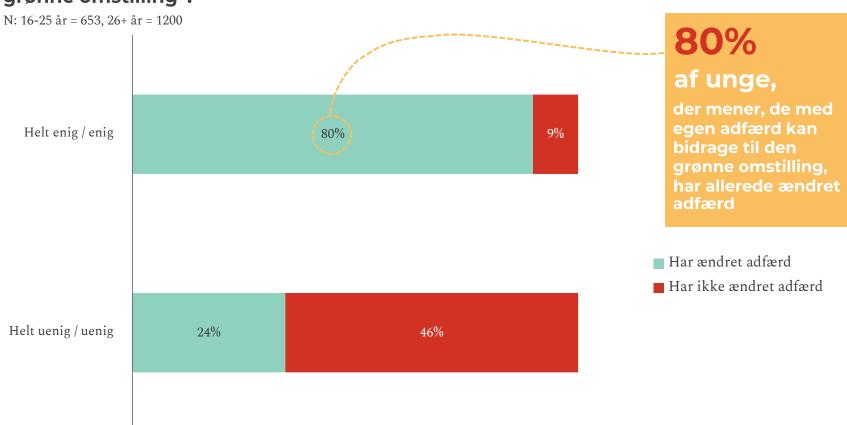
Hver anden unge (51%) angiver, at de har ændret adfærd og vaner, så de er mere klimavenlige.

Unge der mener deres egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling er 7 gange så tilbøjelige til at ændre deres vaner

Hvor enig er du i følgende udsagn: "Jeg mener, at min egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling":

Her ser vi nærmere på, hvorvidt de unge der mener, at deres egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling, faktisk har ændret deres egen adfærd.

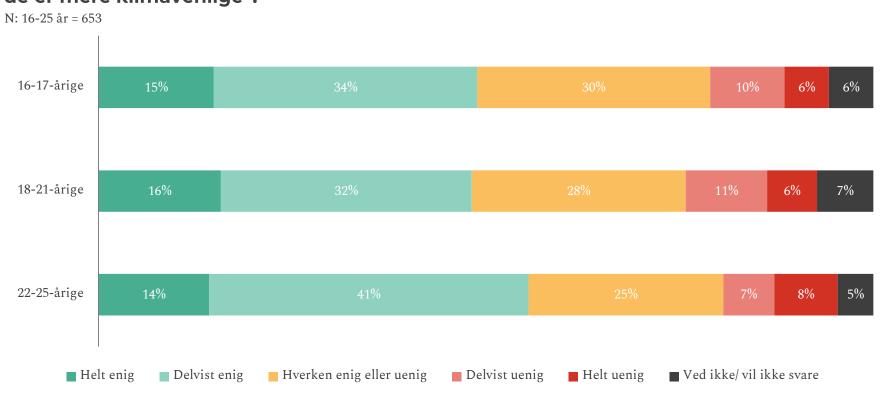
Der ses en tydelig sammenhæng mellem holdning og adfærd. Blandt de unge, der er enige i, at deres egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling, har 80% ændret deres adfærd. Til sammenligning har kun 11% af de unge, der er uenige i, at deres egen adfærd kan bidrage til den grønne omstilling ændret adfærd.

Unge på 22-25-år har oftere ændret adfærd til at være mere klimavenlige – kan forklares af, at aldersgruppen oftere selv står for forbrugsindkøb

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "Jeg har ændret min adfærd og vaner, så de er mere klimavenlige":

51% af unge angiver at have ændret vaner og adfærd, så de er mere klimavenlige. Opdeler man unge i tre aldersgrupper, er dette en smule højere blandt de 22-25-årige, hvor 55% angiver at have ændret adfærd og vaner. Dette gælder hhv. 49% for de 16-17-årge og 48% for de 18-21-årige.

Den større adfærdsændring blandt den ældste ungegruppe kan hænge sammen med, at mange først flytter hjemmefra i start 20'erne, hvorfor mange forbrugsbeslutninger og – indkøb - først træffes af en selv senere i livet.

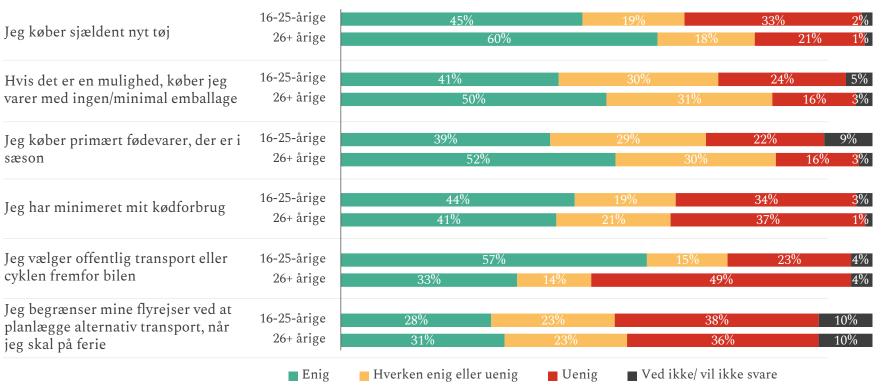

De unge vælger i højere grad offentlig transport eller cyklen fremfor bilen end den øvrige del af befolkningen

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn¹:

N: 16-25 år = 653

57% af de unge vælger offentlig transport eller cyklen fremfor bilen. Dette gælder til sammenligning kun 33% af den øvrige del af befolkningen.

Omvendt køber den øvrige del af befolkningen mindre tøj (60%), varer med ingen/minimal emballage (50%) og køber fødevarer i sæson (52%) end de unge, hvor dette gælder hhv. 45%, 41% og 39%.

Forskellene i adfærd kan ses som udtryk for, hvilke forskellige forbrugsvalg de forskellige aldersgrupper står overfor som forbruger. Mens indkøb af varer for mange først bliver et reelt forbrugsvalg, når man er flyttet hjemmefra (og dermed ofte når man er ældre), er transport potentielt set et valg, man kan træffe selvstændigt som ung.

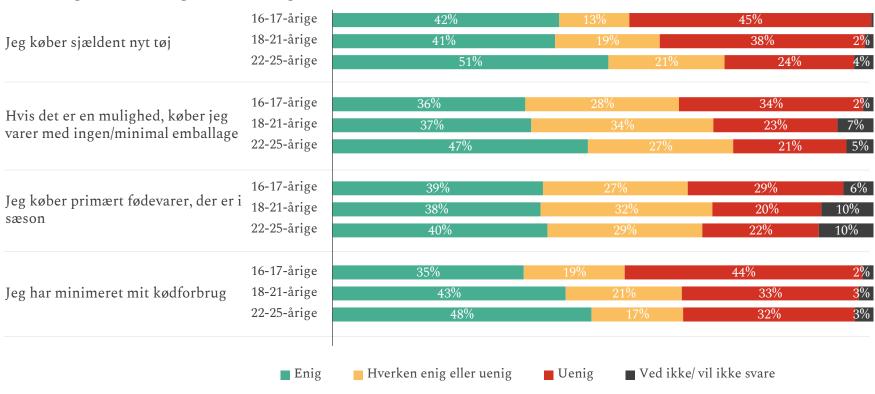

Det er særligt de 22-25 årige, der forsøger at minimere deres forbrug af tøj, kød og emballage

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn¹:

N: 16-17-årige = 152, 18-21-årige = 245, 22-25-årige = 256

Ved at underinddele de unge i tre aldersgrupper, kan vi lettere se, hvorvidt forbrugsmønstre kan hænge sammen med livssituationen.

Generelt køber de 22-25-årige mindre tøj, kød og varer med ingen/minimal emballage (52%) end de to yngste grupper af de unge.

Det tyder på, at unge bliver mere bevidste om disse typer af adfærd, når de selv skal træffe beslutninger herom.

UNGES TILLID TIL DEMOKRATISKE INSTITUTIONER

UNGES TILLID TIL DEMOKRATISKE INSTITUTIONER

Unge har størst tillid til domstolene og demokratiet

Vi har målt de unges tillid til syv forskellige demokratiske institutioner. Af de syv institutioner har de unge størst tillid til domstolene og demokratiet. I bunden af tillidsskalaen finder vi

Unge har lav tillid til Techkoncerner

I bunden af tillidsskalaen finder vi sammen med medierne - Techkoncernerne. Kun 20% af de unge har høj tillid til Tech-koncerner såsom Google, Apple og Facebook/Meta.

Unges politiske tillid er generelt høj – og fortsætter tendensen fra 2021

Unges tillid til demokratiske institutione er generelt steget siden 2018. Det høje tillidsniveau fra demokratianalysen i 202 genfindes i 2022, hvor der kun ses enkelte in signifikante fald i tilliden. Dertil er tilliden til politikere steget siden 2021.

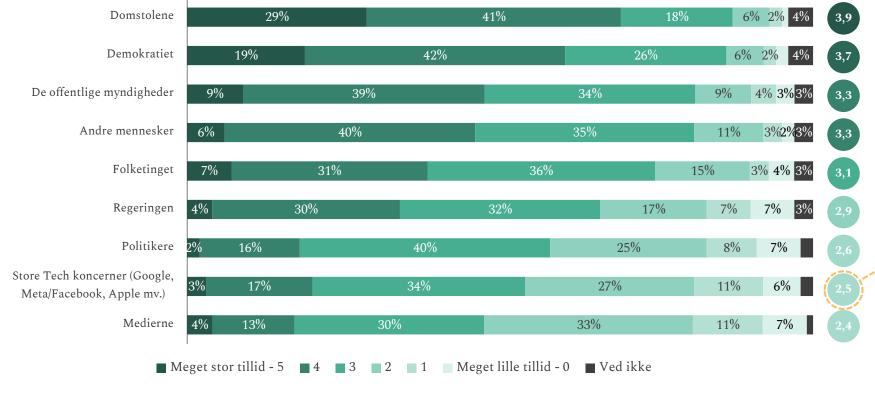

Epinion

Unge har samlet set højest tillid til domstolene og demokratiet, og lavest tillid til medier og Tech-koncerner

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed?

N: 16-25 år = 653

Unge har generelt høj tillid på tværs af de listede institutioner og grupper.

Unge tilkendegiver at have meget stor eller stor tillid til domstolene (70%). Dernæst er det demokratiet (61%), unge har højest tillid til.

Omvendt angiver færrest unge at have høj eller meget høj tillid til *medierne* (17%), og dernæst til store *Tech-koncerner* (20%).

Fokuseres der kun på, hvem unge har meget stor tillid til, er andelen imidlertid lavest for *politikerne* (2%).

Kun 20% af unge

har høj eller meget høj tillid til store tech-koncerner

Unges tillid til demokratiske institutioner er generelt steget siden 2018 – og analysen fra 2022 fastholder tillidsniveauet fra sidste år

Siden 2018 har demokratianalysen vist en stigning i tillidsniveauer blandt unge i forhold til næsten samtlige af de demokratiske institutioner, der spørges til i analysen.

Det høje tillidsniveau fastholdes i vid udstrækning i 2022, herunder tilliden til domstole og demokrati.

Dertil er tilliden til politikerne steget fra 2,2 i 2018 til 2,6 i 2022.

Der er imidlertid sket et lille - og insignifikant - fald i tilliden til offentlige myndigheder, andre mennesker, folketinget og regeringen.

Generelt er unges tillid højere end resten af befolkningens på tværs af institutioner og grupper, med undtagelse af kategorierne *andre mennesker* og *medierne*. Her er tilliden for unge og resten af befolkningen omtrent den samme.

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed? (0-5)

N = 2022 (16-25 år): 653, 2021 (16-25 år): 560, 2020 (16-25 år): 579, 2019 (16-25 år): 562, 2018 (16-25 år): 519

Domstolene	Demokratiet	De offentlige myndigheder	Andre mennesker	Folketinget	Regeringen	Politikere	Store Tech-koncerner	Medier
5 4 3,6 3,5 3,9 3,9 3,9 3 2	3,8 3,7 3,7	3,4 3,4 3,3	3,1 3,2 3,3 3,4 3,3	3,3 3,2 3,1 2,7 2,7	3,2 3,0 2,9 2,4	2,2 2,2 2,6 2,5 2,6	2,5	2,2 2,0 2,3 2,3 2,4
2018 – 2019 – 2020 – 2022 – 2022	2018 2019 2020 2022	2018 2019 2020 2021 2022	2018 2019 2020 2021	2018 2019 2020 2021 2022	2018 2019 2020 2021 2022	2018 2019 2020 2021 2022	2018 2019 2020 2021 2022	2018 2019 2020 2022

Unges tillid til demokratiske institutioner følger i vid udstrækning den øvrige befolkning

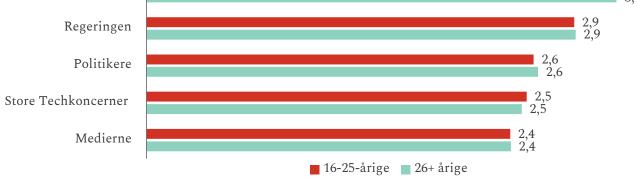
Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed?

Overordnet set følger unges tillid til de forskellige demokratiske institutioner i høj grad den øvrige befolknings tillid.

Der er en mindre – dog insignifikant forskel i tilliden til domstolene og de offentlige myndigheder.

De unge med høj demokratisk selvtillid har generelt større tillid til fx demokratiet, domstolene og andre mennesker – De har omvendt lavere tillid til fx regeringen.

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

BETYDNINGEN AF FORENINGSMEDLEMSKAB

BETYDNINGEN AF FORENINGSMEDLEMSKAB

Tillid til demokrati og deltagelse i politiske aktiviteter er udbredt blandt foreningsmedlemmer

Unges foreningsmedlemsskab har betydning for deres tillid til demokratiske institutioner, hvor unge der har været eller er medlem udviser mere tillid, end unge der aldrig har været medlem.

Politisk deltagelse er også mere udbredt blandt unge foreningsmedlemmer. Denne positive sammenhæng med foreningsmedlemskab ses på tværs af de politiske aktiviteter.

Hver anden ung har været eller er medlem af en forening – 4 ud af 10 har udført frivilligt arbejde det seneste år

Andelen af unge der i 2022 er medlem af en frivillig forening (24%) ligger noget under den øvrige befolkning (45%). Dog er andelen af unge, der har været medlem af en frivillig forening (23%), på niveau med den øvrige del af befolkningen (26%).

Omvendt er andelen af unge, der har udført frivilligt arbejde inden for det seneste år (42%) højere end den øvrige del af befolkningen (36%).

Hver anden ung har været eller er medlem af en frivillig forening – fire ud af ti har udført frivilligt arbejde inden for det seneste år

Hver anden unge har været eller er medlem af en frivillig forening (49%). Konkret er 26% i 2022 medlem af en frivillig forening, mens 23% tidligere har været medlem.

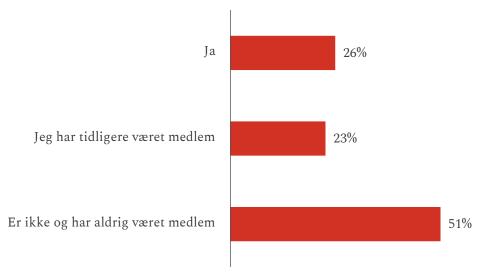
41% har udført frivilligt arbejde, organiseret af en forening, inden for de seneste 12 måneder. 17% har en eller flere gange udført frivilligt arbejde – inden for de seneste

12 måneder – som har været organiseret af en frivillig forening. 24% har gjort det et par gange, hvor 31% tidligere har udført frivilligt arbejde organiseret af en forening.

Kun knap hver tredje (28%) har aldrig udført frivilligt arbejde.

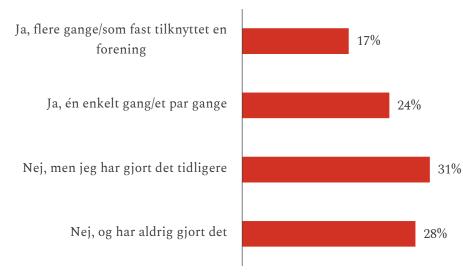
Er du medlem af en frivillig forening?¹

N: 16-25 år = 653

Har du udført frivilligt arbejde organiseret i en forening inden for de seneste 12 måneder?²

N: 16-25 år = 653

⁽¹⁾ Fuld spørgsmålsformulering: Er du medlem af en frivillig forening? En frivillig forening kan fx være en spejderforening, idrætsforening, Ældre Sagen, Røde Kors, politisk parti, Greenpeace, trossamfund, beboerforening mv.

(2) Har du udført frivilligt arbejde inden for de seneste 12 måneder? Med frivilligt arbejde mener vi en ulønnet indsats organiseret af en forening.

Unge er i mindre omfang medlem af frivillige foreninger end den øvrige del af befolkningen – men en større andel af unge har udført frivilligt arbejde

Andelen af unge der i 2022 er medlem af en frivillig forening (24%) ligger en del under den resterende del af befolkningen (45%).

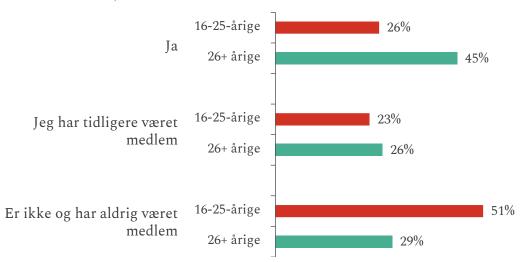
Den høje andel blandt den øvrige befolkning kan bl.a. skyldes de store etablerede foreninger til den ældre målgruppe, herunder Ældre Sagen, hvor knap 1 mio. er medlem. Dette understøttes af, at andelen der er medlem af en frivillig forening er på hele 71% blandt de 66+-årige.

Andelen af unge, der har været medlem af en frivillig forening (23%), er på niveau med den øvrige del af befolkningen (26%).

Omvendt er andelen af unge, der har udført frivilligt arbejde organiseret af en forening inden for det seneste år (42%), en smule højere end den øvrige del af befolkningen (36%).

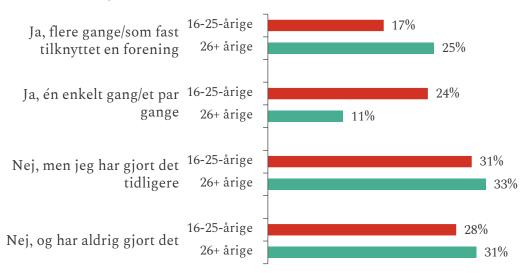
Er du medlem af en frivillig forening?¹

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

Har du udført frivilligt arbejde inden for de seneste 12 måneder?²

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

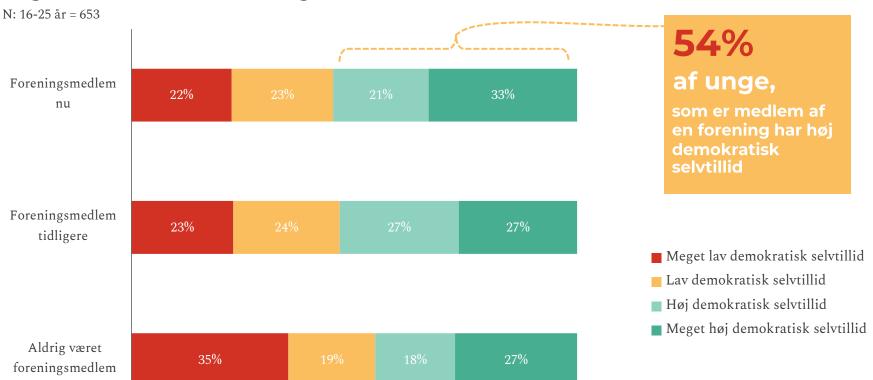

⁽¹⁾ Fuld spørgsmålsformulering: Er du medlem af en frivillig forening? En frivillig forening kan fx være en spejderforening, idrætsforening, Ældre Sagen, Røde Kors, politisk parti, Greenpeace, trossamfund, beboerforening mv.

(2) Har du udført frivilligt arbeide inden for de seneste 12 måneder? Med frivilligt arbeide mener vi en ulønnet indsats organiseret af en forening</i>

Unge der har været eller er medlem af en forening har højere demokratisk selvtillid end dem, som aldrig har været medlem af en forening

Unges medlemskab af foreninger sammenholdt med demokratisk selvtillid

Her ser vi nærmere på, hvorvidt unges medlemskab af en forening har en betydning for deres demokratiske selvtillid.

Der ses en tydelig sammenhæng mellem foreningsmedlemskab og demokratisk selvtillid.

Over halvdelen (54%) af unge der er medlem af en forening har høj eller meget høj demokratisk selvtillid, mens dette kun gælder for 45% af unge, der aldrig har været medlem af en forening.

Endnu tydeligere bliver forskellen, når der sammenlignes med dem med meget lav demokratisk selvtillid, hvor 35% af unge der ikke har været medlem af en forening, har meget lav demokratisk selvtillid, gælder dette kun for 22% af unge der er medlem af en forening.

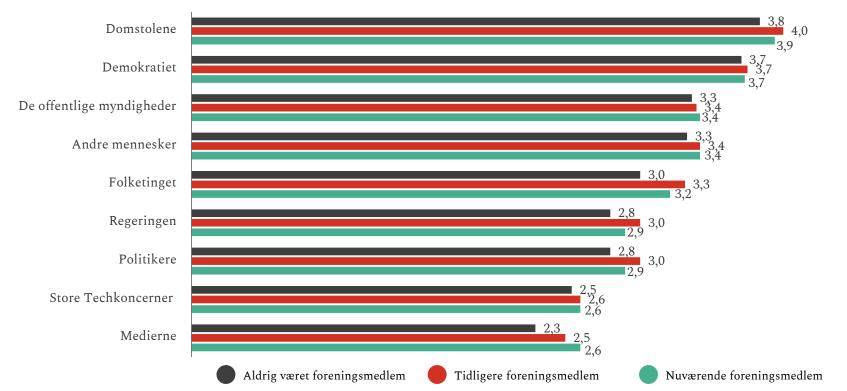

Unge, der er medlem af en forening, har højere tillid til demokratiske institutioner – og tilliden vedbliver, selvom de ikke længere er aktive

Hvor stor eller lille tillid har du til følgende institutioner og grupper i almindelighed? (0-5)

N: 16-25 år = 653

Unges foreningsmedlemsskab har betydning for deres tillid til demokratiske institutioner. Når unge opdeles efter, om de er nuværende medlemmer, tidligere medlemmer eller aldrig har været medlem af en forening, kan vi se, at foreningsmedlemmer eller tidligere medlemmer har højere tillid på stort set alle parametre. For demokratiet ses samme høje tillid uafhængigt af foreningsmedlemskab eller ej.

I nogle tilfælde har tidligere medlemmer endda højere tillid end nuværende medlemmer, eksempelvis til *Folketinget* og *Regeringen*, hvilket tegner et billede af, at selvom unge ikke er aktive i en forening, så er der en vedblivende positiv effekt ved at have været medlem

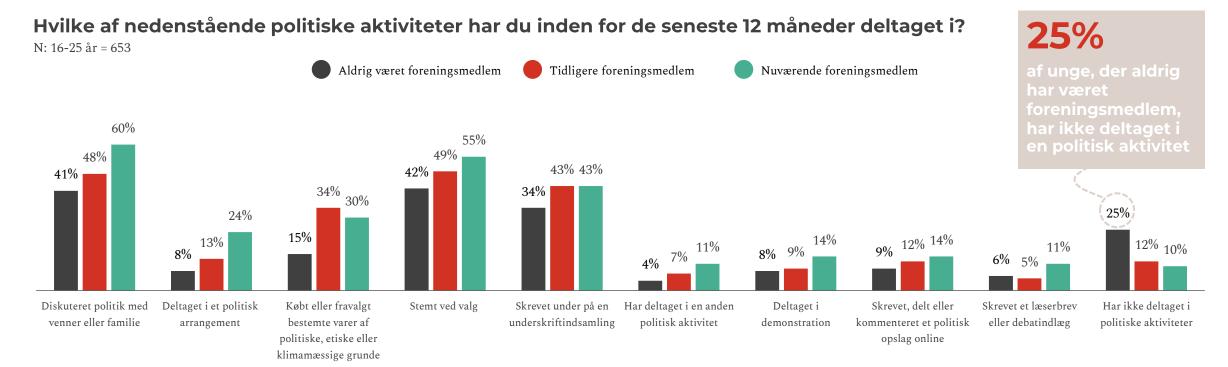

Deltagelse i politiske aktiviteter er langt mere udbredt blandt unge, der er medlem eller tidligere har været medlem af en forening

Som ved de positive sammenhænge med politisk tillid, er politisk deltagelse også mere udbredt blandt unge foreningsmedlemmer end blandt unge, der aldrig har været medlem af en forening.

Mens 75% af unge, der aldrig har været medlem af en forening, har deltaget i en politisk aktivitet det seneste år, gælder det hele 90% af de unge, som er medlem.

På samme måde har 24% af foreningsmedlemmer deltaget i et politisk arrangement, mens dette gælder for 8% af unge, der aldrig har været medlem af en forening. Denne positive sammenhæng med foreningsmedlemskab ses på tværs af de politiske aktiviteter og er særligt tydelig på, om man diskuterer politik med venner og familie.

HOLDNING TIL DEBATTEN ONLINE OG DIGITAL ADFÆRD

HOLDNING TIL DEBATTEN ONLINE OG DIGITAL ADFÆRD

De fleste unge synes, at samfundsdebatten online domineres af ekstreme holdninger

Over 2 ud af 3 unge er enige i, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger. Dette har konsekvens for unges lyst til at deltage i debatten. Der er imidlertid færre unge, der oplever, at tonen i samfundsdebatten online gør, at de mister lysten til at give deres mening til kende (55%), end det var tilfældet 2021 (61%).

Mange forholder sig kritisk til deres adfærd på sociale medier, men få kender deres rettigheder

Mere end 2 ud af 3 unge forholder sig både kritisk til, hvem der kan se indholdet af deres profiler online, samt hvordan det de deler online fremstiller dem.

Modsat kniber det for de unge med at vide, hvilke rettigheder de har på forskellige platforme online - Kun cirka en tredjedel forholder sig til deres rettigheder.

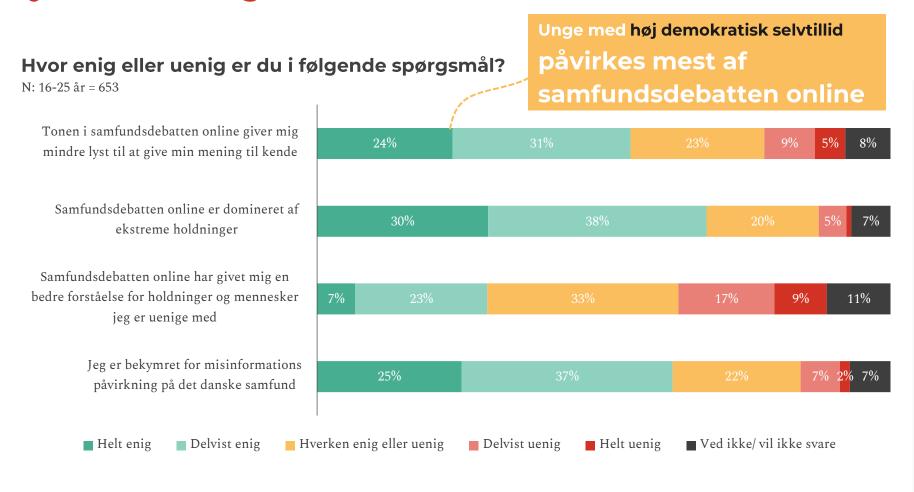

De unge er mere positive end ældre på den online debats vegne

Unge oplever i langt højere grad end den øvrige befolkning, at samfundsdebatten online giver dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med. Mens det er 33% af de 16-25-årige, der er enige med udsagnet, gælder det omvendt alene 15% af de 26+ årige.

2 ud af 3 mener, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger, hvilket for mange unge har negative konsekvenser for deres lyst til at deltage i debatten

To ud af tre unge (68%) mener, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger. Dog mener knap hver tredje (30%), at samfundsdebatten online har givet dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med.

Samtidig angiver 55% af unge, at tonen i samfundsdebatten online giver dem mindre lyst til at give deres meninger til kende.

Ser vi på sammenhængen mellem unges demokratiske selvtillid og deres lyst til at give deres mening til kende, er der en tydelig tendens til at dem med mest demokratisk selvtillid også er dem, der bliver mest påvirket af tonen i samfundsdebatten (31%) relativt til dem uden demokratisk selvtillid (16%).

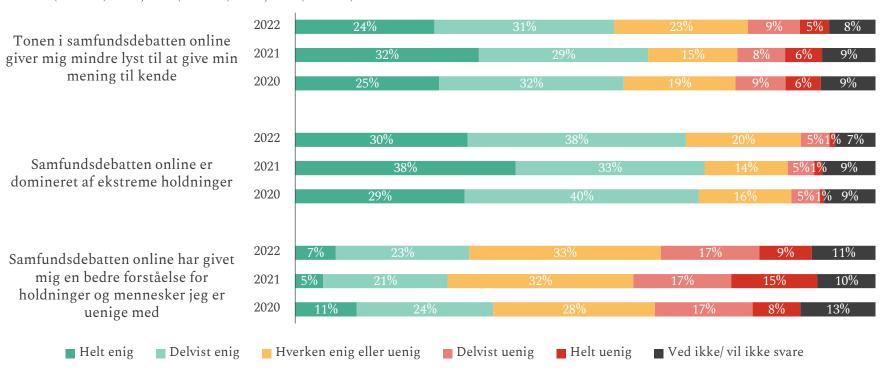

- 1. Fra spørgeskemaet: "Med den online samfundsdebat mener vi den offentlige debat om samfundsspørgsmål, der foregår på fx sociale medier, nyhedsmediernes hjemmesider, online debatforums etc."
- 2. Demokratisk selvtillid dækker over, at man oplever at have let ved at forstå politiske sager og spørgsmål, at man har politiske holdninger, som er værd at lytte til og/eller at man har noget at bidrage med i politiske diskussioner.

Færre unge oplever, at tonen i samfundsdebatten online gør, at de mister lysten til at give deres mening til kende sammenlignet med 2021

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn:

N: 2022 (16-25 år) = 653, 2021 (16-25 år) = 560, 2020 (16-25 år): 579

De negative konsekvenser af tonen i samfundsdebatten online synes at være mindsket siden 2021. Færre unge oplever, at tonen i samfundsdebatten online gør, at de mister lysten til at give deres mening til kende (55%), end det var tilfældet 2021 (61%).

Der er en svag tendens til, at færre unge i 2022 mener, at samfundsdebatten online er domineret af ekstreme holdninger (68%) sammenlignet med 2021 (71%).

Samtidig en svag tendens til at flere unge i 2022 mener, at samfundsdebatten online har givet dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med (30%) end i 2021 (26%).

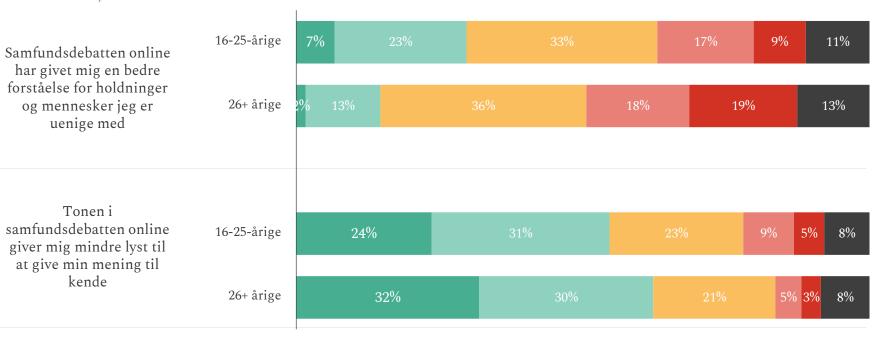
Fra spørgeskemaet: "Med den online samfundsdebat mener vi den offentlige debat om samfundsspørgsmål, der foregår på fx sociale medier, nyhedsmediernes hjemmesider, online debatforums etc."

Udsagnet "Jeg er bekymret for misinformations påvirkning på det danske samfund" har ikke tidligere indgået i spørgeskemaet og er deraf udeladt i ovenstående figur

Unge mener i højere grad end den øvrige del af befolkningen, at debatten online giver dem forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med

Hvor enig er du i følgende udsagn?

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Hverken enig eller uenig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke/ vil ikke svare

Unge oplever i langt højere grad end den øvrige befolkning, at samfundsdebatten online giver dem en bedre forståelse for holdninger og mennesker, de er uenige med. Mens det er 33% af de 16-25-årige, der er enige med udsagnet, gælder det omvendt alene 15% af de 26+ årige.

Dertil oplever færre unge (55%) end den øvrige del af befolkningen (62%), at samfundstonen påvirker deres lyst til at deltage i debatten.

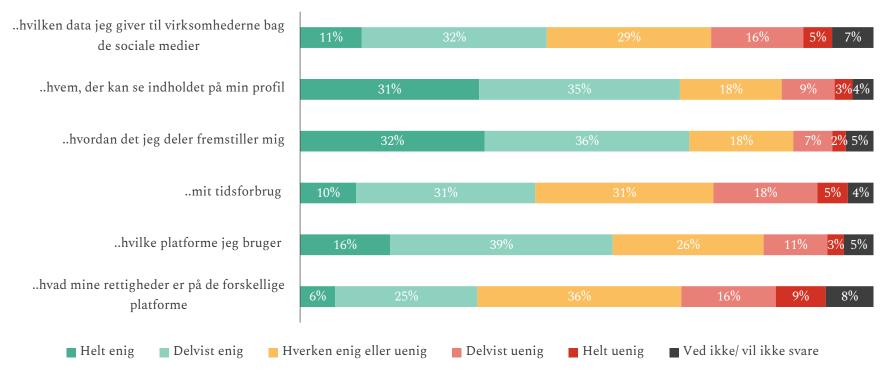

To ud af tre unge forholder sig til, hvordan det de deler, fremstiller dem og hvem der kan se indholdet af deres profil

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om din adfærd på sociale medier: "På sociale medier forholder jeg mig til..."

N: 16-25 år = 653

2 ud af 3 unge forholder sig til, hvordan det de deler, fremstiller dem (68%) og hvem, der kan se indholdet af deres profil (66%).

Mere end hver anden forholder sig til, hvilke platforme de bruger, og godt hver tredje (31%) forholder sig til deres rettigheder på forskellige platforme.

Der er stor forskel på de forskellige grupper af unges forhold til sociale medier. Bl.a. forholder flere af de unge, som enten har høj demokratisk selvtillid eller som er medlem af en frivillige forening, sig til deres adfærd på sociale medier.

Fx forholder flere af unge foreningsmedlemmer sig til, hvilke data de deler (47%) end ikkeforeningsmedlemmer (38%). På samme måde svarer mere end 2 ud af 3 unge med høj demokratisk selvtillid, at de forholder sig til, hvilke platforme de bruger (67%). For dem med lav demokratisk selvtillid er tallet kun 42%.

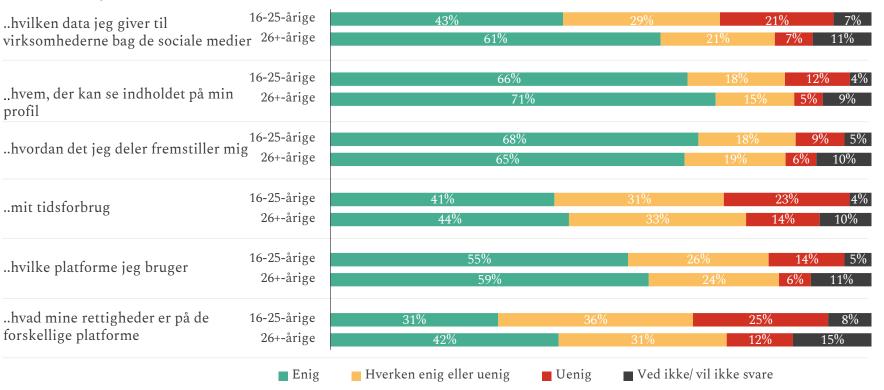

Unge er mindre bekymrede for, hvilken data de giver til virksomheder bag sociale medier

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om din adfærd på sociale medier: "På sociale medier forholder jeg mig til..."

N: 16-25 år = 653, 26+ år = 1200

Unge er mindre bekymrede for, hvilken data de giver til virksomhederne bag de sociale medier (41%) og hvem, der kan se indholdet på min profil (66%) end den øvrige del af befolkningen, hvor dette gælder hhv. 61% og 71%.

Samtidig indikerer resultaterne, at der er brug for øget viden både bredt i befolkningen, men særligt også blandt unge ift. hvilke rettigheder, man som bruger har på sociale medier, og hvordan ens data bliver brugt, da det langt fra er alle, der forholder sig til dette.

Generelt forholder de unge sig mindre til deres adfærd på sociale medier end tilfældet for resten af danskere. Blandt resten af danskerne er der ikke store alderseffekter – Alligevel ses det fx, at andelen af, hvem der forholder sig til, hvem der kan se indholdet på sin profil stiger frem til omkring de 40 år (~75%), hvorefter det falder igen.

RAPPORTENS METODE

Bilag 1: Rapportens metode

Denne rapport er udarbejdet på baggrund af data fra DUF's demokratiundersøgelse. 2022-data er indsamlet over tre uger mellem d. 24. maj og den 14. juni 2022 af Epinion via webpaneler. Stikprøven består af i alt 653 webinterviews med unge i alderen 16-25 år og 1.200 interviews med danskere i alderen 26 år og derover. Stikprøven er indsamlet og analyseret således, at den er repræsentativ for både de unge mellem 16 og 25 år, danskere på 26 år og derover samt den samlede gruppe af danskere på 16 år og derover.

Rapporten viser undersøgelsens resultater i grafer. Graferne viser resultaterne som procenttal, dvs. andele af respondenter eller de respektive undergrupper af respondenter. Bemærk at nogle af fordelingerne i graferne kan summere til mere eller mindre end 100%, grundet afrunding af tal.

Resultater fra denne rapport må kun offentliggøres med følgende kildeangivelse: "Epinion for DUF".

Data fra Demokratianalysen siden 2017 kan tilgås her: https://app.incite.pro/#/menu/9360/10909/38b513d8-7a9f-4766-9078-44038e47545a

Bilag 2: Definition demokratisk selvtillid og på grad af kategorisering af politisk aktivitetsniveau

Definition på demokratisk selvtillid

En respondent tildeles et point for hver af gang de har svaret *helt* eller *delvist enig* til udsagnene nedenfor:

- 1) Jeg har noget at bidrage med, når der diskuteres politik blandt venner og familie
- 2) Jeg har politiske holdninger, som er værd at lytte til
- 3) Jeg har let ved at forstå de fleste politiske sager og spørgsmål

Enighed i et udsagn giver 1 point.

Meget lav demokratisk selvtillid (0 point)	Svarer helt eller delvist enig til nul af de tre udsagn
Lav demokratisk selvtillid (1 point)	Svarer helt eller delvist enig til ét af de tre udsagn
Høj demokratisk selvtillid (2 point)	Svarer helt eller delvist enig til to af de tre udsagn
Meget høj demokratisk selvtillid (3 point)	Svarer helt eller delvist enig til tre af de tre udsagn

Definition på grad af kategorisering af politisk aktivitetsniveau

Graden af niveau for politisk aktivitet for unge er defineret med udgangspunkt i tabellen til højre. Hvis en ung har svaret, at de har deltaget i en af de pågældende aktiviteter tilhørende en kategori, så har de fået denne kategorisering.

Hvis en ung fx både har skrevet under på en underskriftsindsamling men også har deltaget i en demonstration, er den unge kategoriseret som meget aktiv. Hvis de alene har fx doneret penge til en politisk aktivitet eller organisation og også stemt ved valg er de kategoriseret som meget aktiv.

Ikke-aktive unge	Har ikke deltaget i politiske aktiviteter.
Aktive unge	Diskuteret politik med venner og familie
	Købt eller fravalgt bestemte vare af politiske, etiske eller miljømæssige grunde
	Deltaget i et politisk arrangement (debatmøde, kursus, foredrag m.m.)
	Stemt ved valg
	Skrevet under på en underskriftindsamling
Meget aktive unge	Deltaget i en politisk kampagne på gaden, uddannelsessted eller lign.
	Skrevet, delt eller kommenteret på et politisk opslag
	Doneret penge til politiske organisationer eller aktiviteter
Super aktive unge	Deltaget i demonstration
	Skrevet læserbreve eller debatindlæg
	Kontaktet en politiker eller embedsmand med et synspunkt